

Блговѣщеніє пресѣ́ла бѣ́ы

*Дне́сь спасе́ніа на́шего главі́зна, и́ же́же ѿ вѣ́ка та́инства
я́влєніе: снъ бж́їи, снъ дѣ́вы быва́етъ, и́ гаврі́їлз благодѣ́тъ
благовѣ́стѣветъ. тѣ́мже и́ мы́ съ нѣ́мъ бѣ́ѣ возопі́имъ:
ра́дѣ́нса, блго́дѣ́тнаа, гдѣ́ съ тобо́ю.*

*Dnės spasěņija našeho glavízna, i jěže ot víka tájinstvo
javleņije: Sýn Bóžij, Sýn Ďívy byvájet, i Havrijíl blahodát
blahovistvújet. Ťímže i mý s ním Bohoródici vozopijím:
Rádujsja Blahodátnaja, Hospód's Tobóju.*

OSLAVY SVETOVÉHO DŇA PRAVOSLÁVNEJ MLÁDEŽE V POĽSKOM KRAKOVE

Na pozvanie našich spolubratov z Bratstva pravoslávnej mládeže v Poľsku, sme sa aj tento rok zúčastnili osláv spoločného sviatku, ktoré sa konali 14. - 18. februára 2024 v Krakove.

Našu miestnu Cirkev zastupovala desiatčlenná delegácia pod vedením prot. Mgr. Milana Bilého z Prahy a prezidenta BPM na Slovensku Alexandra Hrička. Súčasťou programu bola aj prehliadka historickej časti Krakova a návšteva múzea kniežat Czartoryských, ktoré bolo založené v roku 1878.

Slávnostný akt osláv sa konal v miestnej športovej hale. Na tomto otvorení sa zúčastnili štyria archijereji Poľskej pravoslávnej Cirkvi, množstvo duchovných otcov a diakonov, ktorí pracujú s mládežou, pravoslávna mládež zo všetkých kútov Poľska a rovnako aj zahraničné delegácie. V úvodných príhovoroch prítomných oboznámili s históriou Pravoslávia na poľskej zemi. Samotná prednáška bola venovaná 100. výročiu darovania autokefality Poľskej pravoslávnej Cirkvi, ktorú predstavil igumen Panteleimon.

Program na druhý deň pokračoval prehliadkou hradu Wawel, ktorý bol sídlom poľských kráľov. Po nej nás v miestnom chráme Usnutia Presvätej Bohorodičky prijal biskup Siemiatyczski Varsonofij, vikár Waršavsko - Bielskej metropólie, s ktorým sme mali tú česť sa stretnúť v minulom roku na podobnom stretnutí vo Varšave a v rumunskom Temešvári.

S vladykom sme mali tú česť sa porozprávať o rôznych problémoch a potrebách, ktoré majú mladí ľudia v dnešnej dobe. Hlavný akcent kládol vladyka na tému zmiešaných manželstiev, ktoré sa čoraz viac vyskytujú v našej Cirkvi. Rovnako nás zaujali myšlienky vladyku o práci s mladými, kde nás všetkých vyzval, aby sme hľadali medzi sebou ochotných ľudí, ktorí, by mohli pracovať na vinici Christovej vysvetľujúc im hĺbku pravoslávnej viery a lásku Boha, ktorú nám poskytuje v každom dni nášho života a na každom mieste, kde sa nachádzame. Večer naše kroky viedli opäť do chrámu, kde sa konalo vsenočné bdenie pred slávnostnou nedeľnou archijerejskou Liturgiou.

Posledný deň sme boli prítomní aj na slávnostnej archijerejskej Liturgii, ktorú viedol Vysokopreosvietený Juraj, arcibiskup Wroclawski a Szczeciński za účasti ostatných hierarchov Poľskej pravoslávnej Cirkvi. Naša delegácia sa rovnako zúčastnila na prvej svätej Liturgii v hornom chráme, ktorá bola slúžená v poľskom a českom jazyku.

Ďakujeme Hospodu Bohu za túto príležitosť sa stretnúť opäť po nejakom čase s našimi spolubratmi a sestrami zo zahraničia a tešíme sa na ďalšie zážitky s Vami!

ÁRIOVO UČENIE

Ústredným bodom Áriovho systému, akýmsi heslom, s ktorým budú ariáni najčastejšie operovať bolo tvrdenie: *“Bolo (=bola doba), keď nebolo”* (=nebolo Syna), a Syn je *“z nesúcna”* (= vznikol z nebytia). Možno si povíme, že tu išlo o púhe slovíčka a nechápeme prečo okolo tohto učenia bolo toľko zápasov a prečo je v zásadnom rozpore s cirkevnou náukou. Ariánstvo nebol prázdny spor o filozofické termíny. Išlo tu o samu istotu spasenia kresťana v Christu, teda o duchovnú existenciu. Je to otázka hlboko existenciálna. Spasenie nie je niečo magické, ale je darom Božej lásky cez Christa človeku. Závisí od toho, ako človek prijme tento Boží dar. Ale tiež, kto je Christos, ten Spasiteľ, ktorý dáva dar spásy. Je v ňom samom záruka spásy?

Teológia má vyjadrovať, vyjasňovať a vyznávať pravdu v slovách, aby umožňovala človekovi, rozumnej bytosti, priblížiť sa k tejto Pravde a v nej realizovať svoje poslanie. Nie je to previerka Božieho zjavenia meradlom ľudského rozumu, ale otvorenie sa zjaveniu celou bytosťou, citom i rozumom, ide

o súlad rozumu s vierou. Ários pristupoval k riešeniu bohosloveckého problému Boha Jedného v Trojici výlučne z pozície filozofa.

V kresťanstve sú dve základné životné pravdy: 1. Boh je jeden 2. Boh spasil svet cez Syna Božieho. Ale Áriov “Boh” nie je biblickým Bohom, ale abstraktným “Jediným,” ktorý leží v základe všetkého bytia ako jeho počiatok a zjednocujúci princíp “množstva.” Boh je Jeden a v Jednom nemôže byť množnosť a ak je pri ňom Syn musí byť takýto Syn odlišný od Boha, nemôže byť Bohom v podstate. Syn sa “rodí” - ako hlása Cirkevné učenie - ale to “rodenie” z filozofického aspektu môže byť pochopené iba ako vznikanie niečoho, čo pred tým nebolo. Syn sa rodí kvôli niečomu, kvôli spaseniu, teda nemôže byť Bohom v absolútnom zmysle, v akom nazývame Bohom Otca. Ariánstvo je teda pokusom, logickou analýzou “racionalizovať” kresťanstvo ako abstrakciu. V súlade s dobou, ktorá odmietala všetko “iracionálne,” nepochopiteľné, získavalo tých, ktorí hľadali v kresťanstve rozumovú vieru a odvracali sa od realistických pojmov a obrazov Biblie. Ariánstvo zbavovalo veriaceho človeka vnútorného života v Christu, ktorý nás zjednocuje s nebeským Otcem. Ak nie je Christos pravý Boh, ale len akýsi pohanský poloboh, potom sa tým stráca hodnota jeho spasiteľného diela.

Názory alexandrijského kazateľa vzbudili čoskoro rozruch. Ľudia živej viery cítili, že tu dochádza k dokaličeniu toho, čo je obsahom tajomstvá viery Cirkvi. Alexandrijský biskup Alexander sa istý čas držal bokom od sporu, ale keď jeho samotného začali okolo roku 318 obviňovať, že nadržáva bludu a novotám v dogmatike, bol nútený vážne sa problémom Áriovho učenia zaoberať. Biskup zvolal kolokvium (besedu) všetkého alexandrijského duchovenstva. Chcel, aby sa prejavili a vytriebili názory a dal možnosť obidvom stranám. Ukázalo sa, že väčšina duchovenstva sa od Ária dištancovala a vyslovila sa proti jeho názorom. Ale Ários mal i prívržencov: 6 až 9 alexandrijských duchovných, čo bola snáď asi tretina Alexandrijského duchovenstva, a asi 700 panien vystúpilo na podporu Ária. Na uliciach sa začali čoraz častejšie objavovať výtržnosti a keďže sa o spor medzi kresťanmi začali zaujímať pohania a židia stala sa Cirkev terčom posmeškov. Ohrozovali dokonca aj osobu biskupovu. Vtedy Alexander, ktorý v teologickej diskusii sám nebol schopný presvedčivo vyvrátiť Áriove názory, vylúčil Ária z Cirkvi. Bolo to odsúdenie, no nebola to však presvedčujúca odpoveď. Nato vplyvné ženy z radov Áriovych ctiteľiek sa rozhodli zažalovať samotného biskupa. Odlúčení ariáni zorganizovali vlastné bohoslužobné zhromaždenia a rozširovali ich nové učenie. Na dovŕšenie zmätkov vystúpil istý duchovný, bývalý kandidát pri voľbách proti Alexandrovi, obvinil biskupa z nadržievania ariánom a sám sa vyhlásil za biskupa, pričom začal dokonca svätiť presbyterov. To donútilo Alexandra zvolat' snem.

Peter Bobak

Zdroj: ALEŠ, Pavel. Cirkevné dejiny II. Kresťanská cirkev v období všeobecných snemov

Foto: twitter.com: EthiopicManuscriptArt, medium.com, wikipedia.com

EUCHARISTIA AKO LIEK PRE NAŠE TELO A DUŠU

Kresťania vždy považovali svätú tajinu Eucharistie za tajomstvo ozajstnej a reálnej jednoty s Christom. Lebo Cirkev je Eucharistia a Eucharistia je Cirkev. Bez Eucharistie, bez svätého Prijímania niet Cirkev. Svätú tajinu Eucharistie chápali ako tajomstvo reálnej účasti v oslávenom tele Isusa Christa, ktoré je pre nás „zrnkom nesmrteľnosti.“ Svätý Gregor Nysský vo svojej Veľkej katechéze píše, že zjavené Slovo sa preto spojilo s našou slabou prirodzenosťou, aby spojením s Bohom človeka zbožštilo. Prostredníctvom tela, ktoré pozostáva z chleba a vína, sa môžeme stať účastníkmi božskej prirodzenosti. Človek cez takéto zjednotenie s tým, čo je nesmrteľné, sa stáva účastníkom nesmrteľnosti. Túto realitu nám udeľuje podstata chleba a vína, ktorá sa mocou požehnaní „premieňa“ na Jeho Telo a Krv.

Vo svätej tajine Eucharistie človek je teda účastný na oslávenom človečenstve Christa, ktoré však nemôžeme stotožniť s bytnosťou Božou. Eucharistia je živým človečenstvom Christa. Východná pravoslávna Cirkev pri vykonávaní tejto svätej tajiny užíva kvasený chlieb. Eucharistický chlieb musí „symbolizovať“ živé Christovo človečenstvo. Pri vykonávaní svätej tajiny Eucharistie používanie obyčajného chleba identického s chlebom, ktorý používame ako každodenný pokrm, je znakom pravdivého a ozajstného Vtelenia. Eucharistický chlieb bol na Východe stále chápaný ako „typ“ nášho človečenstva zmeneného na premenené človečenstvo Christa.

Ak sa rozhodneme a zhodnotíme, že náš život sa uberá nesprávnym smerom

a naše hriechy sú už pre nás neznesiteľné, vieme, že môžeme svoje hriechy oľutovať, prísť na spoveď a následne prijať Telo a Krv Isusa Christa, teda byť účastní na svätej tajine Eucharistie. Niet väčšieho lieku pre naše telo a dušu ako je svätá Eucharistia. Vieme, že Christos aj po Zmŕtvychvstaní ukázal na svojom tele stopy po utrpení a mučení najprv svätým apoštolom a potom aj svätému apoštolovi Tomášovi, čo nás musí viesť k viere v reálnu prítomnosť Christa v Eucharistii. Christos môže byť s nami tak, ako bol prítomný na Tajomnej večeri, pretože vstal z mŕtvych. Vďaka Zmŕtvychvstaniu je Christos prítomný v každej Eucharistii. Nie je možné veriť vo všeobecnú prítomnosť Christa v Eucharistii a neveriť v Jeho zmŕtvychvstanie a naopak. Jedno druhé

podmieňuje, preto je nedeľa dňom, kedy sa koná Eucharistia. Paschálna Eucharistia je najplnším vyjadrením viery Cirkvi v zmŕtvychvstanie Isusa Christa. Každé prijímanie v živote pravoslávnej Cirkvi je predovšetkým novým prežitím Zmŕtvychvstania, prežitím, ktoré sa svojou intenzitou rovná radosti paschálnej udalosti.

Keď kňaz na liturgii povie: „*So strachom Božiih i viroju pristupite,*“ verní sa zhromažďujú okolo Christa, ako ženy myronosice pri hrobe. Dvere sa otvárajú na

celú šírku v mlčaní, čo je symbolom archanjela Gabriela odsúvajúceho kameň od hrobu. Kňaz držiak v ruke kalich prichádza pred verných. Je to príchod zmŕtvychvstalého Christa, aby nám udelil nesmrteľnosť. Hrob a smrť sú už prekonané a realita Zmŕtvychvstania naplnila všetko. Verní teraz v tomto okamihu prichádzajú na stretnutie s božským Ženíchom, ktorý ich prijíma s radosťou a láskou. Pritom radosť a láska sa vyžaduje aj od verných. Aj oni s vierou a láskou

v radosť z večného života majú pristupovať ku Christovi. Iba takéto stretnutie, založené na obojstrannej láske je zárukou večného života pre každého verného. V žilách prijímajúceho teraz už tečie životodarná Krv. Je to stretnutie Boha so svojím národom, ktoré bude trvať neustále až do skončenia sveta.

Eucharistia je daná pre našu spásu, k odpusteniu hriechov. Je výrazom jednoty s Bohom, ale aj výrazom našej lásky k Bohu, a tiež poďakovaním za Jeho lásku k nám. Boh nám dal túto tajinu, aby sme mohli byť v jednote s Ním, aby sme sa mohli k Nemu navrátiť. Boh nikdy neodvracia svoju tvár od nás - práve naopak, to my sa neustále obraciame od Neho. No On je stále pripravený prijať nás a znova a znova nám odpustiť. Všetky tajiny sú výnimočným darom Boha, aby sme sa nestratili v tomto svete ponorení do jeho chaosu, aby sme mali nádej a možnosť dosiahnuť iný život. Pre nás Eucharistia je jednotou s naším Spasiteľom a Bohom, ale takisto jednotou s tými, ktorí sú vôkol nás. Eucharistia pôsobí nielen v rozmere vertikálnom, ale i horizontálnom.

Kanóny Cirkvi hovoria, že ak niekto počas troch nedelí za sebou bez vážneho dôvodu nepristupuje k Eucharistii, má byť odlúčený od Cirkvi. Preto aj duchovný, ktorý tri nedele za sebou neslúži liturgiu a nepristupuje k svätej tajine Eucharistie, má byť potrestaný. V minulosti sa to týkalo všetkých veriacich. Dnes sa od svätej tajiny Tela a Krvi Hospodinovej odlučujeme sami, nechce sa nám pripravovať k ich prijatiu, prečítať modlitby, pozastaviť sa sami nad sebou a svojím životom. Musíme si uvedomiť, že všetci sme povolani k spásu, no bez pokánia a bez svätej Eucharistie toho nevieme dosiahnuť. Nezapúdajme na slová Evanjelistu Jána Bohoslova, ktorý hovorí: „Ten, kto je tento chlieb, bude žiť naveky“ (Jn 6, 48-58).

Mgr. Daniel Havaj

Zdroje: BELEJKANIČ, Imrich. Pravoslávne dogmatické bohoslovie 2.; azbyka.ru/evh-ristiya; Dr. Irinej. Sväté prijímanie, liek nesmrteľnosti. **Foto:** azbyka.ru/sosudy-svyashhenyie; inforesist.org/chistyiy-chetverg-2018

ANTICHRIST SVÄTÝ PORFIRIJ KAVSOKALYVITA

Raz som sa opýtal starca: „*Otče, v poslednej dobe sa veľa hovorí o čísle 666, o príchode antichrista, ktorý sa blíži, niektorí dokonca tvrdia, že už prišiel, o elektro-nickom znamení na ruke alebo na čele, o boji medzi Christom a antichristom, o jeho porazení a druhom príchode Spasiteľa. Čo si o tom myslíte?*“ Starec odpovedal: „*Čo na to povedať? Nehovorím, že som videl Božiu Matku, že bude vojna a podobné veci. Viem, že príde antichrist, že bude druhý príchod Spasiteľa, ale kedy, neviem. Zajtra? O tisíc rokov? Neviem. A napriek tomu ma to netrápi. Pretože viem, že v čas smrti pre každého z nás nastane druhý príchod Spasiteľa. A tento čas je pomerne blízko.*“

Raz som sa opýtal otca Porfirija: „*Geronda, ak v tieto dni príde antichrist, dá nám Boh silu to všetko vydržať?*“ Jeho odpoveď bola takáto: „*Ak činíme pokánie na spovedi, Boh nám dá silu.*“ Tak veľmi veril v Tajinu pokánia.

„*Nech vás netrápia otázky o posledných časoch, antichristovi a jeho znameniach,*“ hovoril starec, „*vedzte, že ak máme v sebe Christa, antichrist nám nemôže nič urobiť. Absolútne nič!*“

Starec sa ma raz pýtal: „*Povedz mi, dieťa moje, čo hovorí geronda Emilián o čísle 666 a o antichristovi?*“ Odpovedal som mu: „*Povedal nám počas jedného z našich posledných rozhovorov, aby sme sa neznepokojovali. Aby sme starali iba o to, aby sme mali živý vzťah s Bohom. A čo sa týka antichrista, nemali by sme mu venovať príliš veľkú pozornosť, v opačnom prípade on, a nie Christos, bude stredobodom nášho života.*“ Len čo som to povedal, starec pobúchal rukami po posteli, na ktorej sedel a vykrikol: „*Čo to hovoríš, čo to hovoríš, dieťa moje! Sláva Tebe, Bože, že som našiel aspoň jedného duchovníka, ktorý so mnou súhlasí. Vieš, dieťa moje, čo títo duchovníci narobili vo svete medzi laikmi? Tým číslom 666 nastrašili ľudí, vytvorili celú spleť problémov – v rodinách, vo vedomí ľudí. Ľudia už nespávajú. Aby zaspali, užívajú psychotropné látky a iné látky na spánok. Čo to len urobili! Christos, dieťa moje, nechce, aby to bolo takto. Mám ti povedať ešte niečo?*“ Odpovedal som: „*Povedzte, Geronda.*“ Pokračoval: „*Pre nás, kresťanov, pre nás, ak žijeme Christom, neexistuje antichrist. Povedz mi, mohol by si si sadnúť sem, na posteľ, na ktorej sedím?*“ „*Nie, Geronda.*“ „*Prečo?*“ „*Pretože by som si musel sadnúť priamo na Vás, a to by som Vás zadlával.*“ Vtedy sa otec Porfirij opýtal: „*A kedy by si si sem mohol sadnúť?*“ „*Ked' sa postavíte, vtedy si budem môcť sadnúť,*“ odpovedal som. „*S dušou, dieťa moje,*“ pokračoval starec, „*prebieha to isté. Keď máme v sebe Christa, môže prísť antichrist? Môže vojsť akákoľvek protikladná bytosť do našej duše? Teraz, dieťa moje, nemáme v sebe Christa, preto sa aj bojíme antichrista. Ak vpustíme do seba Christa, všetko sa stáva Rajom. Christos – to je všetko, tak aj vždy hovor ľudom, dieťa moje, a preto sa nebojíme Jeho nepriateľa. A pozri, čo ti ešte poviem. Ak by teraz prišiel sám antichrist s laserovým prístrojom a násilne by mi dal pečať 666, nezarmútilo by ma to. Prečo? Pretože, dieťa moje, prvých mučeníkov hádzali divokým zvieratám, ale oni sa prežehnávali a zvieratá sa stávali krotkými; hádzali ich do morských hlbín, more sa vysušo-*

valo, a oni po ňom chodili ako po pevnine; hádzali ich do ohňa, oni sa prežehnávali a oheň prestával páliť. Blahoslovené moje dieťa, čo sme my teraz? Veríme vôbec v Christa? Kde je naše znamenie kríža? Prečo vlastne prišiel Christos? Neprišiel snáď preto, aby posilnil našu nemohúcnosť? Tak to povedz aj iným. My sme deti Christove, my sme deti Cirkvi.“ Tieto slová na mňa spravili silný dojem. Následne starec pokračoval:

- Mám ti povedať ešte niečo? – opýtal sa.

- Áno, geronda, prosím.

- Ako prišiel patriarcha Dimitrij¹ do Atén?

- Lietadlom.

- To je jasné, ja viem, že lietadlom. Nemohol predsa priplávať. S akými dokladmi prišiel?

- S pasom, geronda.

- Gréckym alebo tureckým?

- Neviem.

- Pozrime sa, a ešte robíš zo seba múdreho. S tureckým pasom. A vieš aký je štátny symbol Turecka?

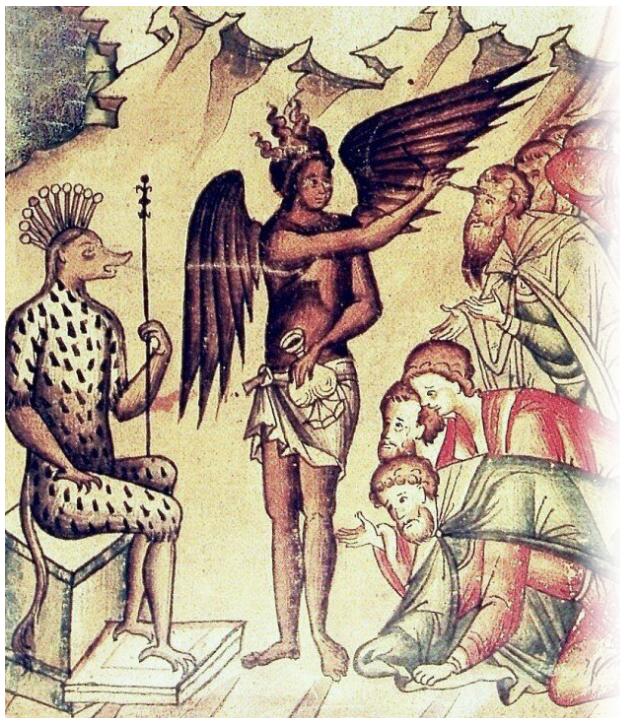
- Neviem, geronda.

- Tak toto je už priveľa. Nepoznáš štátny symbol Turecka? Štátny symbol Turecka je polmesiac. A vieš, ako po zjavení Mohameda nazývajú otcovia našej Cirkvi polmesiac?

- Nie, geronda.

- Tvoj diplom treba zobrať a roztrhať. Aký si ty teológ? – zvolal so smiechom otec Porfirij. – Polmesiac je symbolom antichrista. Ak je polmesiac symbol antichrista a v pase nášho patriarchu je symbol antichrista (a na pečiatkach tiež, veď koľko pečiatok dávajú pri prechodoch medzi štátmi!), mohli by sme teda povedať, že náš patriarcha je antichrist? Nie, nie, dieťa moje! Nebudeme tak veľmi ohraničovať Evanjeliové poslanstvo! Christos nemyslí tak priúzko ako my, ľudia, túžiaci ochrániť svoje práva. Tak aj povedz každému, kto sa ťa na to opýta: nebojíme sa ani antichrista, ani 666.

To všetko na mňa urobilo veľmi silný dojem a ja som sa ukludnil. Týmito slovami odpovedám aj ľuďom, ktorí sa ma na to pýtajú.

preložila J. Kapraľová

Zdroj: „Porfirij Kavsokalyvit: Cvjetoslov sovetov“ (dostupné na predanie.ru). **Foto:** dzen.ru

1 Konštantínopolský patriarcha v rokoch 1972 – 1991.

AKO ŽIŤ S BOHOM. STRUČNÝ SPRIEVODČA „DUCHOVNÝMI BESEDAMI“ PREPODOBŇNÉHO MAKÁRIA VEĽKÉHO

(pokračovanie) Beseda 16. Pôsobenie zla v srdci človeka a duchovná obnova

Boh nestvoril zlo. Stvoril všetky rozumné bytosti - anjelov a ľudí - čistými. Zlo sa objavilo, keď časť anjelov odpadla od Boha a svetla. Hoci zlo v nás jednoznačne pôsobí a vstúpuje nám nečisté myšlienky a túžby, no nestalo sa súčasťou ľudskej prirodzenosti. *Preto bez ohľadu na to, ako veľmi by človek padol, jeho duchovné znovuzrodenie je možné, ak sa jeho duša odvráti od hriechu k Bohu a stane sa s Ním jedným duchom.*

Duchovný rast sa uskutočňuje postupne a pokračuje počas celého života. Aj vtedy, keď v človeku už pôsobí Božia blahodať, navštevujú ho zlé myšlienky a pokušenia. Je dôležité pamätať na to, že v srdci je hriech, preto treba počítať s útokom zlých duchov a byť vždy pripravený na duchovný boj. A keď prídu pokušenia, netreba zúfať, ale byť skrúšený a plakať o svojich hriechoch a nádejať sa na Božiu pomoc, nie na seba. *A postupne blahodať premôže zlo v srdci.*

Zároveň je dôležité pamätať na našu dôstojnosť ako kresťanov. Sme povolání byť Božími synmi. Že Boh nás tak veľmi miluje, že nás prišiel zachrániť od hriechu a smrti a urobiť nás dedičmi večného života a kráľovstva. Je to veľká česť, ale aj zodpovednosť. Ako budeme spravovať požehnanie, ktoré nám Hospodin dáva?

Beseda 17. Dokonalosť a duchovné pomazanie

Od kresťanov, ktorí dosiahli vysoký stupeň duchovnej dokonalosti, Hospodin očakáva službu, aby sa mu zasvätili a konali podľa blahodati. Tak ako proroci a králi v Starej Zmluve boli pomazaní pre svoju službu, tak aj duchovní ľudia sú pomazaní nebeským pomazaním, stávajú sa kresťanmi po blahodati, aby slúžili Christovi a kralovali s Ním vo večnosti. *Duchovné pomazanie je pečaťou neporušiteľného kráľovstva a zálohou Ducha Svätého.* Dáva vnútornú silu, radosť a útechu v súžení.

Pomazaní, kým sú ešte na tomto svete, sú už účastní večného života. Božia blahodať z nich odstránila závoj temnoty a v ich srdciach zažiarilo svetlo. Keďže sa stali čistými, môžu stáť pred Bohom so svätými a anjelmi, rozjímať o Christovej sláve a nebeskom svete a navždy zostať so svojím Hospodinom. No túto výšku ľudia nedosiahnu hneď, ale prostredníctvom práce, vytrvalosti v súženíach a veľkým podvihom.

Aj keď sa človek postí, modlí, zdržiava sa hriechnych skutkov a znáša súženia, *dosiahnuť duchovnú čistotu* a dokonca len pochopiť, čo je to byť dokonalým kresťanom, *je možné len s pomocou Christa a pôsobenia blahodati.* A to len prostredníctvom osobnej skúsenosti. A čím viac je človek nasýtený Božou blahodaťou, tým viac po nej túži, tým viac je v ňom túžba po Duchu Svätom.

Existujú kresťania, v ktorých žije a pôsobí blahodať aj zlo, svetlo aj tma. Ešte nedosiahli dokonalú čistotu. Ak budú odvážne bojovať proti neresti vo svojom srdci, nestratia Božiu blahodať.

Beseda 18. Božia blahodať je pokladom kresťanov

Svätý Makarij nazýva silu Ducha Svätého, ktorá žiari v srdci človeka, pokladom kresťanov, vďaka ktorému získavajú čnosti a schopnosť ľahko plniť Božie prikázania. Bez tohto pokladu, bez spoločenstva s Duchom, nie je možné prinášať skutočné duchovné ovocie.

Duchovnými darmi možno disponovať rôznymi spôsobmi. Niektorí, ktorí majú blahodať, sa starajú len o seba. Nad nimi sú potom tí, ktorí sa usilujú o prospech duší iných. Ale nad nimi všetkými sú tí, ktorí trpia pre Božie meno (pozri Besedu 17, 8). Musíme z celého srdca vo viere prosiť Boha, aby nám dal nájsť vo svojom srdci pravý Christos poklad, aby sme najprv sami mohli prijať od Boha spásu a večný život a potom, nakoľko máme silu a schopnosti, mohli Božím slovom poučovať duše iných.

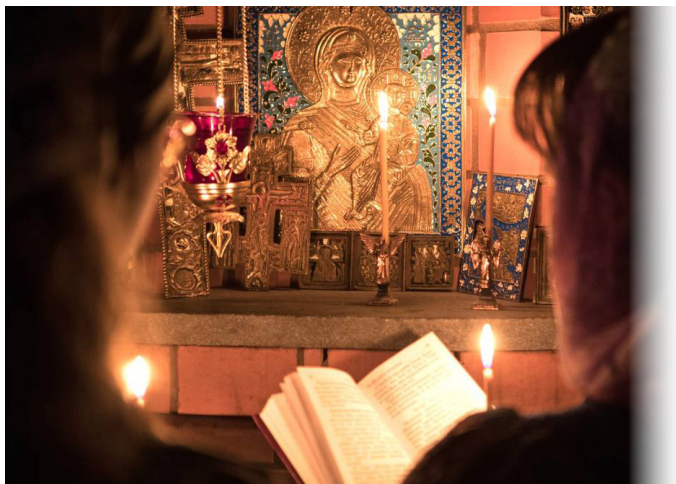
Pôsobenie Ducha Svätého v srdci

Blahodať pôsobí neviditeľne v srdciach tých, ktorí sa narodili z Ducha. Človek ju pociťuje rôznymi spôsobmi: ako intenzívnu radosť, povzbudenie, pokoj, ľahkosť a povznesenie. Niekedy cíti duchovnú lásku k celému ľudstvu, plače a modlí sa zaň. Jeho srdce v tomto čase dokáže prijať každého človeka bez toho, aby rozlišovalo, či je dobrý alebo zlý.

Pôsobenie blahodati sa môže prejaviť aj v pokore, keď sa kresťan považuje za posledného zo všetkých.

Niekedy Duch dáva silu byť Christovým vojakom a bojovať so zlými duchmi a vášňami. A sú chvíle, keď je duša v tichu, mlčaní a pokoji. Niekedy Duch dáva múdrosť a pochopenie Božích tajomstiev, ktoré sú slovami nevyjadriteľné. *Božia blahodať vedie duše k spásu takýmito rozmanitými spôsobmi.*

Čím je človek bližšie k dokonalosti, tým viac v ňom pôsobí Duch. Keď je duša úplne očistená od všetkých vášní a bude v jednote s Duchom Svätým, stane sa sama duchom a svetlom. Stane sa podobnou Christovi a bude mať mnohé duchovné dary: radosť, pokoj, lásku, milosrdenstvo, láskavosť a dobrotu. **(pokračovanie)**

Ludvig Kináč

Zdroj: blog.predanie.ru/article/kak-zhit-s-bogom-kratkij-putevoditel-po-duhovnym-besedam-prepodobnogo-makariya-velikogo

Foto: rg.ru/2022/02/02/kak-molitsia-v-opasnosti-v-bede-i-v-chrezvychnyh-situaciah

OVEČKA

Podobenstvo o bludnom synovi

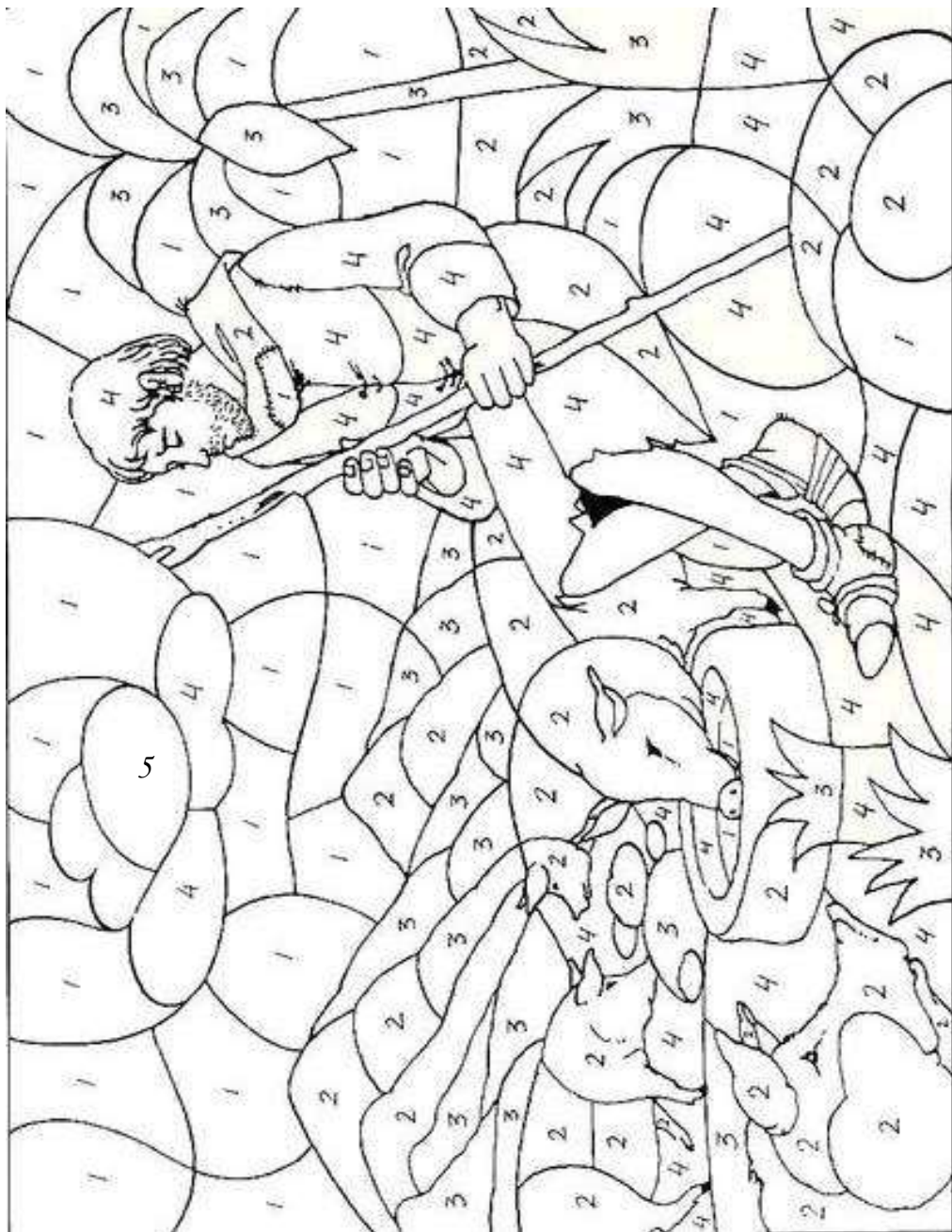
Milé deti, v tomto marcovom vydaní Istiny, sa v Ovečke budeme venovať **podobenstvu o bludnom synovi**. Príbeh nájdeme v Lukášovi, v 15. kapitole, kde hneď za sebou sú tri podobenstvá o milosrdenstve.

„Istý človek mal dvoch synov. Mladší z nich povedal otcovi: „*Otec, daj mi časť majetku, ktorá mi patrí.*“ A on im rozdelil majetok. O niekoľko dní si mladší syn všetko zobral, odcestoval do ďalekého kraja a tam svoj majetok hýrivým životom premárnil. Keď všetko premrhal, nastal v tej krajine veľký hlad a on začal trieť núdzu. Išiel teda a uchytil sa u istého obyvateľa tej krajiny a on ho poslal na svoje hospodárstvo svine pásť. I túžil nasýtiť sa aspoň strukovín, čo žrali svine, ale nik mu ich nedával. Vstúpil teda do seba a povedal si: „*Koľko nádenníkov u môjho otca má chleba nazvyš, a ja tu hyniem od hladu.* Vstanem, pôjdem k svojmu otcovi a poviem: *Otče, zhrešil som proti nebu i voči tebe. Už nie som hoden volať sa tvojim synom. Prijmi ma ako jedného zo svojich nádenníkov.*“ I vstal a išiel k svojmu otcovi. **Ešte bol ďaleko, keď zazrel jeho otec, a bolo mu ho ľúto.**

Pribehol k nemu, hodil sa mu okolo krku a vybozkával ho. (koniec podobenstva si prečítaj v Evanjeliu)

Vyfarbi obrázok nasledovne:

1 - modrá 2 - ružová 3 - zelená 4 - hnedá 5 - žltá

Milé deti, v mesiaci marec, konkrétne 18. 3. vstupujeme do Veľkého pôstu. Snažme sa nielen odriekanim si jedla učiť svoje telo k pokore, ale aj dobrými skutkami a menej trávením času pred počítačom a mobilom v ruke.

Vašou úlohou je dočítať si podobenstvo o bludnom synovi a vyfarbiť obrázok podľa zadania.

Vaše súťažné odpovede nám posielajte
do 7 pracovných dní na adresu:
sutaz.ovecka@gmail.com

ZÁZRAČNÉ IKONY PRESVÄTEJ BOHORODIČKY V GRÉCKU

Pravdepodobne všetkým čitateľom je známe, že existuje množstvo ikon Presvätej Bohorodičky, ktoré sú známe ako čudotvorné (vykonávajúce zázraky). Ide o uzdravenia z rôznych, aj tých najťažších chorôb či pomoc v akýchkoľvek iných ťažkostiach. Tieto ikony môžeme nájsť po celom svete. Veriaci k nim majú obrovskú úctu, modlia sa pred nimi a na príhovor Bohorodičky sa zázraky vykonávajú do dnešných dní. Práve vďaka všetkému vyššie spomenutému máme špecifické dni, v ktoré si tie ktoré ikony pripomínáme. V dni ich sviatkov sa v rôznych častiach sveta vykonávajú procesie, na ktorých sa zúčastňuje množstvo duchovných a veriacich.

V dnešnom čísle našej rubriky poputujeme do Grécka a predstavíme si pár významných ikon, príbehy a monastiere s nimi súvisiace.

Ikona Presvätej Bohorodičky Panagia Voulkaniotissa a monastier Voulkanos

Messinia (gr. Μεσσηνία) je jedna zo šiestich regionálnych jednotiek kraja Peloponéz v juhozápadnom Grécku. Na križovatke hôr Ithomi a Eva medzi dedinami Archaia Messini a Valyra v regióne Ithomi sa nachádza historický monastier Voulkanos, ktorý bol založený v 17. storočí. Predchodcom tohto monastiera bol monastier Panagia Koryphis alebo Panagia Epanokastritissis, teraz nazývaný Katholikon, a nachádza sa na vrchole hory Ithomi, kde kedysi existovala Akropola starovekej Messinie. Existuje tradícia, že monastier Koryphis bol postavený na začiatku 8. storočia okolo roku 725 mníchmi, ktorí zázračným spôsobom objavili ikonu Bohorodičky visiacu z duba spolu so zapálenou lampadou.

Monastier Koryphis bol opustený v roku 1625 kvôli nepredvídateľnému chladu zimných mesiacov a ťažkostiam pútnikov dostať sa na toto miesto. Mnísi hľadali miesto na juhu v lepších a vhodnejších podmienkach, ktoré aj našli. Na tomto novozakúpenom pozemku našli studňu s vodou a dvojpodlažnú vežu, ktorá sa stala začiatkom výstavby nového monastiera. Ten stojí na súčasnom mieste až do dnešných čias.

Chrám nového monastiera bol postavený v roku 1701. Bol zasvätený Narodeniu Presvätej Bohorodičky, pretože chrám starého monastiera bol zasvätený Zosnutiu Presvätej Bohorodičky, čo je hlavný sviatok oboch monastierov.

Vzácnym pokladom monastiera je práve ikona Panagia Voulkaniotissa pomenovaná po hore Voulkanos. Monastier tiež uchováva niekoľko ostatkov (mošči) svätých, medzi ktorými sú napríklad svätý Dionýz Areopagita,

svätý Ján Monemvasia a svätý Eliáš Ardounis. Bohatá knižnica obsahuje mnoho starých a nových kníh, ručne písaných spisov, tureckých dokumentov a iné. Ako sme už spomenuli, hlavný sviatok sa koná 15. augusta (sviatok Zosnutia Bohorodičky, nový kalendár) s prenesením ikony Bohorodičky.

Najväčší zázrak, ktorý je spojený s touto ikonou, sa stal okolo roku 1755, keď mesto zasiahol smrteľný mor. Veriaci ľud vykonal s ikonou sprievod a na príhovory Presvätej Bohorodičky bol mor zázračne odstránený. Na počesť tejto udalosti sa procesia vykonáva každý rok večer 19. septembra, keď je ikona Bohorodičky prenesená dole do mesta Messina. V túto noc tisíce veriacich putujú vzdialenosť približne 20 kilometrov. Púť a bohoslužby sú vedené metropolitom Theoklitom z Tagonu a Meteory spolu s lokálnym metropolitom Chrysostomom z Messini. Zúčastnil sa ich napríklad aj metropolita Meletij z Kartága. Zostup začína o druhej hodine ráno z monastiera Voulkanos a končí v Mavromateiki Panagitsa okolo 7:30 ráno 20. septembra. Ikona je oficiálne prijatá o 9:30 v kaplnke svätej Paraskevvy. Sprievod potom pokračuje ulicami mesta, až kým nepríde do monastiera Panegyristra, kde je ikona umiestnená a uchovávaná až do 28. septembra. Počas tohto obdobia je ikona vystavená a veriaci ľud sa jej môže prísť pokloniť. 28. septembra o 17:00 je ikona vrátená do monastiera ďalšou procesiou, ktorá končí okolo polnoci.

Monastier Voulkanos bol vždy mužským monastierom a nikdy neprestal fungovať. Dnes je jediným mužským monastierom v metropole Messina.

Ikona Presvätej Bohorodičky Panagia Tinou

Ostrov Tinos sa nachádza v Egejskom mori, medzi ostrovmi Andros a Mykonos. Patrí do skupiny ostrovov Kyklady a je s počtom 8 636 obyvateľov jedným z menších ostrovov v oblasti. Rovnaký názov ako ostrov nesie aj zázračná ikona, ktorej príbeh si predstavíme nižšie.

Táto vysoko uctievaná ikona Zvestovania bola objavená v ruinách starobylého chrámu svätého Jána Krstiteľa 30. januára v roku 1823. Starší muž, Michael Polyzoos, mal krátko pred sviatkom Zvestovania v roku 1821 sen, v ktorom sa mu zjavila Matka Božia v žiarivom bielom rúchu. Dala mu pokyn, aby kopal na istom poli mimo mesta, kde nájde jej ikonu. Tiež mu povedala, aby na mieste postavil chrám, pretože tam kedysi jeden stál. Bohorodička ho tiež uistila, že mu pomôže tieto úlohy splniť. Po prebudení sa prežehnal a pokúsil sa zaspáť, veriac, že jeho sen bol pokušenie diavla. Pred zaspávaním Michael ešte raz uvidel Bohorodičku a všimol si, že miestnosť zaplavilo jemné biele svetlo. Jej hlava bola obklopená božským svetlom a jej tvár ukazovala nevýslovnú milosť a sladkosť. Nasledujúce ráno Michael vošiel do dediny a povedal kňazovi, čo sa mu v noci stalo. Kňaz si tiež myslel, že sen je pokušenie, a tak naliehal na Michaela, aby prišiel na svedenie a Prijímanie. Starý muž však nebol presvedčený, že jeho vízie boli len sny alebo démonické pokušenia. Obyvateľom obce povedal o svojej skúsenosti. Niektorí sa mu smiali, ale iba dvaja verili jeho slovám. Títo dvaja muži išli s ním raz v noci na pole a kopali na mnohých miestach, ale nič nenašli. Potom kopali na inom mieste a našli zvyšky starej steny. Keďže nenašli nič iné ako tehly, nadránom museli prestať, aby Turci nezistili, čo robia.

Majiteľ poľa našiel tehly a pokúsil sa ich použiť na stavbu pece. Malta neprilnula k tehľám, takže kedykoľvek sa pokúsili postaviť jednu časť pece, zrútila sa. Robotníci boli presvedčení, že Boh im ukazuje, že tehly zo starobylého chrámu sa nemajú používať na pec.

Navyše, stala sa aj ďalšia udalosť, ktorá všetko vyššie spomenuté potvrdila. Svätá Pelagia, vtedy osemdesiatročná mníška, mala v júni 1822 niekoľko snov, v ktorých sa jej zjavila Najsvätejšia Bohorodička. Svätá Pelagia žila v ženskom uspeniskom monastieri na vrchu Kechrovounios asi hodinu cesty od dediny. V monastieri žila od mladého veku a bola známa svojou veľkou cnosťou a zbožnosťou. Matka Božia jej povedala, aby sama išla do dediny a prosila o odkrytie starého chrámu. Svätá monaška dostala požehnanie od igumeny, a tak spravila presne to, o čo bola požiadaná. Situácie sa chopil vtedajší biskup Gabriel a pod jeho vedením sa začalo

hľadanie starého chrámu. Vykopávky začali v septembri 1822 pod dohľadom pána Kangadesa. Základy chrámu svätého Jána zničeného Arabmi v roku 1200 boli odkryté. V blízkosti chrámu bola nájdená stará studňa, ale nie svätá ikona. Peniaze sa minuli, a tak sa od úsilia upustilo. Bohorodica sa opäť zjavila svätej Pelagii a naliehala, aby vykopávky pokračovali. Biskup Gabriel poslal výzvu na dary na výstavbu nového chrámu na základoch starého. Nový chrám bol postavený a bol zasvätený

svätému Jánovi a Život dávajúcemu prameňu. 30. januára 1823 robotníci vyrovnávali zem vo vnútri chrámu v rámci prípravy na položenie novej kamennej podlahy. Okolo poludnia jeden z robotníkov udrel do dreva a rozštíepil ho uprostred. Pozrel sa na jeden kus dosky a videl, že na jednej strane bola spálená, zatiaľ čo na druhej strane boli stopy farby. Keď rukou oprášil špinu, uvidel, že je to ikona. Spojil dva kusy dreva dohromady a zavolať ostatných robotníkov, ktorí tiež prišli a uctili si ikonu. Keď bola ikona vyčistená, ukázalo sa, že je ikonou Zvestovania. Rozdelenie bolo uprostred ikony, medzi Bohorodičkou a archanjelom Gabrielom. Ani jedna postava nebola poškodená a to sa považovalo za zázrak. V ten istý deň bola ikona odovzdaná biskupovi Gabrielovi. Veriaci sa rozhodli na počesť tohto zázraku postaviť chrám, na ktorý sa spoločne zložili.

Nový chrám bol dokončený v roku 1823 a bol vysvätený biskupom Gabrielom. Ikona Presvätej Bohorodičky Tinos je naďalej uctievaná ako jeden z najsvätejších pokladov Grécka. Nespočetné zázraky uzdravenia a ochrany pred nebezpečenstvom neprestali od chvíle, keď bola ikona nájdená. Ešte pre zaujímavosť doplníme, že svätá Pelagia z Tinosu zosnula 28. apríla 1834. Jej sviatok je však 23. júla.

Tatiana Vasiliou

Zdroje: johnsanidopoulos.com/2017/09/synaxis-of-panagia-voukaniotissa-in.html, orthochristian.com; oca.org/saints/lives/2023/01/30/100379-icon-of-the-mother-of-god-tinos.

Foto: johnsanidopoulos.com/2017/09/synaxis-of-panagia-voukaniotissa-in.html; orthochristian.com; allaboutpeloponnisos.com/en/type/religion/iera-moni-boulkanou; maps-of-greece.com/maps-of-greece/maps/Messene.gif; bing.com/images/.

PERECHREŠČU SJA

*Perechrešču svoje tílo,
žebý, Spase, tvoje d'ilo,
býlo na pomoči jomu.*

*Perechrešču svoji ruký,
žebý, Christe, tvoji muký,
býly fundamentom domu.*

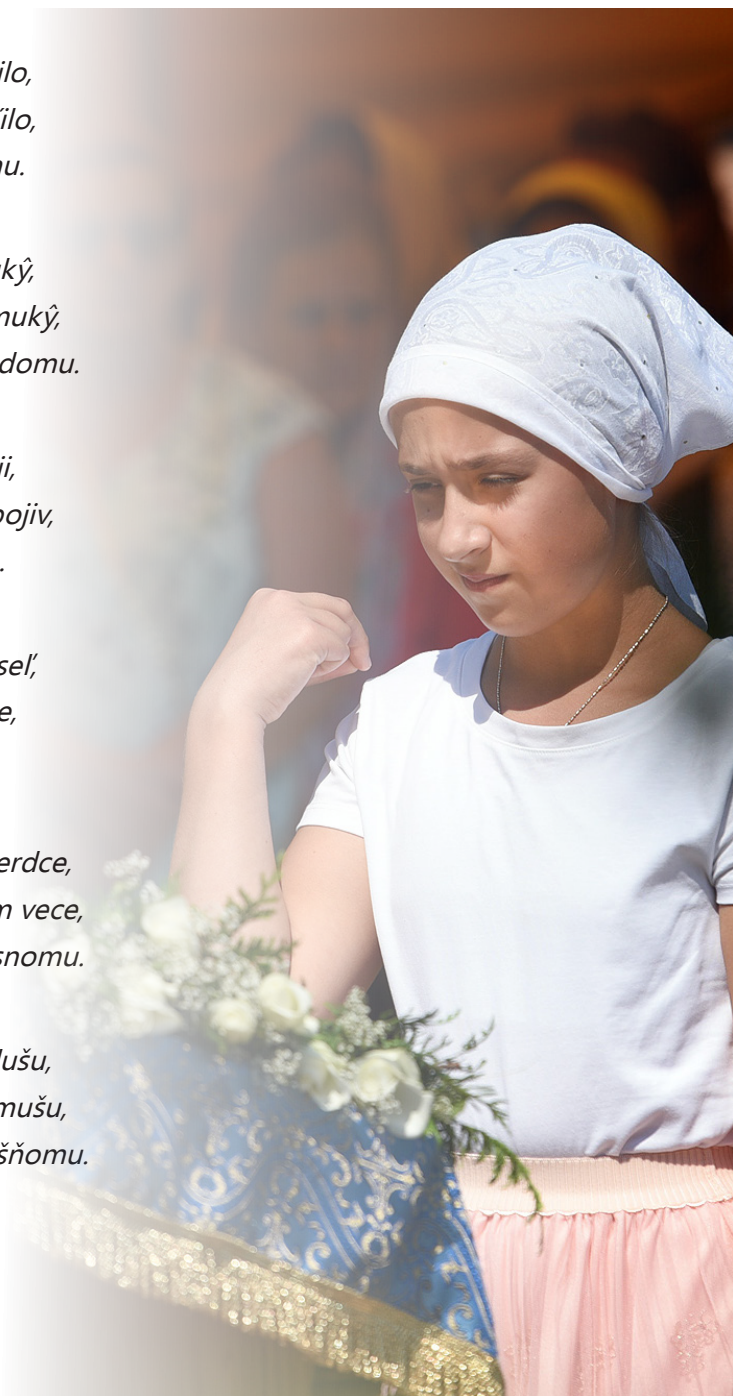
*Perechrešču oči moji,
žebý zrak sja mi napojiv,
laskov ku blyžňomu.*

*Perechrešču išči mýsel',
žebý prahla ity výšše,
ku Tebi samomu.*

*Perechrešču svoje serdce,
naj ne bludyt' svitom vece,
naj sja tulyt' k nebesnomu.*

*Perechrešču svoju dušu,
jak nastane čas, že mušu,
žebý pryšla k Vsevýšňomu.*

Ľudmila Šandalová

MONASTIER KOVILJ

Monastier Kovilj je srbský pravoslávny mužský monastier z 13. storočia. Nachádza sa v regióne Bačka, v severnej srbskej provincii Vojvodina. Nájdeme ho v blízkosti Dunaja na okraji obce Kovilj, ktorá leží neďaleko mesta Novi Sad. Tento monastier je jedným z najkrajších kultúrno-historických pamiatok v Bačke, taktiež známy ako „klenot Bačky.“ Od roku 1949 je chránený štátom ako kultúrna pamiatka. Je zasvätený svätým archanjelom Michaelovi a Gabrielovi.

Podľa tradície bol monastier založený prvým srbským arcibiskupom svätým Sávom v 13. storočí. V roku 1217 bol pápežským legátom korunovaný srbský panovník Veľký župan Štefan Prvokoronovaný za srbského kráľa. Uhorský kráľ Ondrej II., nahnevaný tým, že vládca Srbska je mu teraz rovný a považujúc Srbsko za svojho vazala, sa rozhodol zaútočiť na Štefana. V roku 1220 sa Ondrej II. utáboril na mieste moderného Kovilja, čo bolo v tom čase územie Uhorska. Svätý Sáva, brat Štefana, prišiel a viedol diplomatické rozhovory, aby zabránil vojne a podarilo sa mu uzmierniť dvoch kráľov. Podľa legendy svätý Sáva na pamiatku tejto udalosti v roku 1220 založil monastier a zasvätil ho svätým archanjelom Gabrielovi a Michalovi. Pôvodný stredoveký monastier s chrámom s freskami zo 17. storočia bol niekoľkokrát zničený počas rakúsko-tureckej vojny tureckými vojskami. Osmani monastier zbúrali a chrám štyrikrát vypálili. Preto bol po ich skončení, keď územie dolných Uhrov pripadlo Rakúsku, prebudovaný. O štyridsať rokov neskôr bol potom zo šedého kameňa vybudovaný nový chrám.

Súčasný kamenný chrám postavili v rokoch 1741-1749 staviteľia Teodor Kosta a Nikola Krapić. Bol postavený v štýle moravskej architektonickej školy srbsko-byzantskej architektúry. Maliar Aksentije Marodić namaľoval nový ikonostas v roku 1880. Vďaka štúdiu v Taliansku bol silno ovplyvnený renesanciou. Chránový ikonostas ako jeden z mála vo Vojvodine nie je zhotovený v barokovom štýle. Nájdeme tu scény zo života Christa a repliky z najslávnejších malieb tohto obdobia, ktoré skopíroval z galérií vo Viedni, Mníchove, Paríži, Ríme, Benátkach a Neapole.

Počas Maďarskej revolúcie v roku 1848-49 rebeli využívali monastier ako ich základňu, čo prinútilo mníchov presťahovať sa na druhú stranu Dunaja, do regiónu Syrmia. Keď sa po kolapse rebélie vrátili späť, monastier bol vyrabovaný a spálený, zmizlo veľa historických pokladov. Nový chrám bol zvnútra zničený a starý bol takmer kompletne zruinovaný, takže v roku 1850 bol zdemolovaný.

Po renovácii v roku 1850 monastier zhromaždil obrovskú novú umeleckú a historickú zbierku. Zahŕňa vzácne a hodnotné knihy a manuskripty ktoré sú uchovávané vo veľkej monastierskej knižnici, maľby Uroša Predića a Rafaila Momčilovića, zbierku hudobnej literatúry, ikony z 18. a 19. storočia, monastiersky archív atď. Monastier má aj priestranné izby a salóny vybavené starožitným nábytkom, ale aj modernú jedáleň a oftalmologickú ambulanciu.

Počas 1. svetovej vojny monastier nebol poškodený. Po agrárnej reforme v Juhoslávii bol pozemok Kovilja zmenšený a v roku 1933 sa z neho stal ženský monastier. Počas 2. svetovej vojny maďarské okupačné sily vyplienili monastier a

niektoré artefakty sú dodnes vystavené v niekoľkých múzeách v Budapešti. Vyhnali aj mníšky. Po skončení vojny nové komunistické úrady skonfiškovali takmer celý monastiersky majetok. Počet mníchov sa zmenšil a počet veriacich a návštevníkov tiež, keďže štát sa stal oficiálne ateistickým. Keďže monastier zostal bez pôdy, zvyšní mnísi začali rozvíjať monastierske poľnohospodárstvo. Od roku 1980 do roku 1990 tu neboli žiadni mnísi a okrem prerušovaných pobytov bol monastier prakticky opustený. V roku 1990 boli poslaní traja jeromonasi, aby revitalizovali monastier. Boli to: Porfirije Perić (budúci patriarcha srbskej pravoslávnej Cirkvi), Fotije Sladojević a Andrej Čilerdžić. Všetci traja sa neskôr stali biskupmi srbskej pravoslávnej Cirkvi. Započali renováciu a rozšírenie komplexu.

Monastier si získal pozornosť médií vďaka vysielaniu televízneho programu Bukvar pravoslavja („Šlabikár pravoslávia“) v rokoch 1996 až 2007. Epizódy sa natáčali v Kovilji a ich moderátorom a strihačom bol vtedajší igumen monastiera, Porfirije Perić. V roku 2004 igumen Porfirije zriadil v monastieri cent-

rum pre drogovovo závislých v rámci jeho projektu „Zem živých.“ Tento projekt sa rozšíril aj mimo monastiera. Zverenci sú pod dohľadom kňazov a bývalých závislých. Vykonávajú tu množstvo prác, ako je varenie a obrábanie pôdy, a tí s umeleckými sklonmi tvoria ikony a drevoryty. Monastier má aj vlastný zbor, ktorý je známy byzantským spevom. Mnísi vyrábajú med, ovocné brandy (rakija), koňak i orechový likér. Je tu aj malá mliekareň. Medzi ostatné aktivity patrí výroba sviečok a ikon, ktoré sa spolu s množstvom bylenných balzamov dajú kúpiť v monastierskom obchode. Kovilj je dnes jedným z najpočetnejších mužských monastierov v srbskej pravoslávnej Cirkvi. V bratstve je 30 mníchov. Niekoľko z nich pricestovalo do Srbska za mníšskym životom i zo zahraničia. Súčasným igumenom monastiera je o. Chariton a biskupom vladyka Isychije.

Nikola Kahancová

Zdroje: en.wikipedia.org/wiki/Kovilj_Monastery; cs.wikipedia.org/wiki/Koviljsk; orthodox.sk/srbsky-slovak-sa-stal-geromonachom

ROZHOVOR S PROTOJEREJOM PAVLOM BOBAKOM, SPRÁVCOM CIRKEVNEJ OBCE STROPKOV

1. VYRASTALI STE V DEDINKE ROZTOKY AJ SPOLU S VAŠIMI DVOMA SÚRODENCAMI, AKÉ STE MALI DETSTVO? NA ČO RADI SPOMÍNATE?

Moje detstvo môžem nazvať iba šťastné. Mal som to šťastie, že moji rodičia sa o mňa s láskou starali a snažili sa (musím podotknúť že stále sa snažia) dať nám to najlepšie pre náš život. Detstvo mojej generácie bolo v mnohom iné ako detstvo terajších detí. Môžem povedať, že nebolo tak ovplyvnené modernou technológiou. Väčšinu času sme trávili v prírode, v lese, v neustálom pohybe. Mali sme veľa koníčkov a záľub, ktorým sme sa venovali.

2. PREDSTAVOVALI STE SI UŽ OD ÚTLEHO DETSTVA, ŽE SA STANETE KŇAZOM, AK NIE TAK KEDY PRIŠIEL „ZLOM“ VO VAŠOM ŽIVOTE, ŽE STE SA VYDALI PRÁVE TOUTO CESTOU?

Od detstva sme s rodičmi chodili do chrámu, ale na kňazskú službu som vtedy nepomýšľal. S láskou si spomínam na svoju zbožnú babku a jej spôsob života, ktorý spočíval v odriekaní si mnohých pôžitkov, s čím sa teraz mnohokrát nevieme stotožniť. Môj otec sa vždy, aj v čase komunizmu kamarátil so svjaščeníkmi, a on bol aj impulzom pre moje štúdium na PBF. Najskôr som to odmietal, a tak na prekvapenie všetkých v rodine šiel prvý na PBF môj brat, ktorý neskôr šiel študovať do Ruska na Moskovskú duchovnú akadémiu - ikonopisnú školu. Aj keď som svoju prvú šancu nevyužil, a šiel som študovať na Technickú univerzitu vo Zvolene, po dvoch rokoch štúdia som školu opustil a na druhý pokus šiel študovať na PBF, kde som sa znova

stretol aj s mojimi spolužiakmi zo základnej školy – otcom Petrom Savčákom a Mariánom Sovičom. Aj keď boli mojimi spolužiakmi na základnej, na vysokej škole už nie (kvôli mojim zameškaným dvom rokom), a tak sa mojím spolužiakom stal o. Soroka, ktorý hoc bol o trochu mladší, bol mojím výborným priateľom. Dvaja Petrovia na čele s vtedajším špirituálom o. Sergejom Cuperom ma plne ovplyvnili na mojej životnej ceste k svjaščenstvu. Štúdium na našej PBF v Prešove nakoniec diaľkovo ukončil aj môj otec, ktorý je teraz tiež svjaščenikom.

3. PRÁVE VY STE SPOLU S OTCOM SOROKOM A OTCOM SAVČÁKOM PREBRALI A ZAČALI VYDÁVAŤ ISTINU VO VIAC - MENEJ DNEŠNEJ PODOBE, ČO VÁS K TOMU VIEDLO? AKÝ BOL PRVOTNÝ PLÁN VYTVORENIA TOHTO MESAČNÍKA?

Do roku 2000 ISTINA ako časopis vychádzala v rôznom formáte ako občasník. S myšlienkou vydávať ISTINU ako pravidelný mládežnícky časopis prišiel vtedajší viceprezident bratstva Jozef Jurčišin zo Stropkova. On oslovil nás (mňa, o. Soroku a o. Savčáka), ako by sme to vedeli zrealizovať. Šéfredaktorom sa stal o. Soroka. Čas ukázal, že to bol správny výber, a dokazuje to doteraz, pretože v danej oblasti má veľké vlohy. V tom čase to ale nebolo ľahké. Technika na Bratstve nebola žiadna, nemali sme dokonca ani počítač. To bola naša najväčšia investícia. Brat Jožko Ištván bol technický redaktor a prvé ISTINY sa tlačili vo firme u Šarovcov v Prešove, Ja ako prezident Bratstva som zabezpečoval logistiku a neskôr som bol aj technický redaktor. Som rád, že dielo, ktoré sme začali funguje až doteraz, a že ISTINA sa aj výrazne posunula dopredu.

4. V ROKU 2000 AŽ 2001 STE PÔSOBILI AJ AKO PREZIDENT NÁŠHO BRATSTVA PRAVOSLÁVNEJ MLÁDEŽE NA SLOVENSKU - SYNDESMOS, VIDÍTE NEJAKÚ ZMENU V DNEŠNOM BRATSTVE OPROTI TOMU AKÉ BOLO PREDTÝM? AKÉ NA TO MÁTE SPOMIENKY?

V prvom rade je veľká zmena v spoločnosti a v mládeži všeobecne. Tento podstatný rozdiel môžeme vidieť aj my, ktorí učíme náboženskú výchovu na školách. Učí sa úplne inak ako pred 20 rokmi. Zájmy a návyky mladých sú veľmi ovplyvnené modernými výtvarnými technikami. Správanie a záujmy detí sú iné ako boli naše. S veľkou láskou spomínam, ako sme otvárali nové „bunky“ BPM v rôznych mestách a dedinách, a po dohode s duchovnými som navštevoval rôzne farnosti. Deti sa na nich živo zaujímali o duchovné veci, o životy svätých, o pútnické zážitky. Veľmi rád spomínam na stretnutia mládeže, ktoré sme organizovali v Košiciach. Spomínam na tú radosť, s ktorou nás tamojší mládežníci vždy vítali. Myslím, že sme sa radi

navzájom stretávali a za ten rok, čo som tam chodil každé dva týždne, ma postupne prijímali na návštevu aj do svojich rodín, a tak som mal možnosť spoznať ich ešte bližšie. Rád si spomínam na to krásne obdobie.

5. PO VAŠOM VYSVÄTENÍ ZA KŇAZA STE SLÚŽILI V OBCI VYŠNÁ JEDĽOVÁ, NO NESKÔR VÁS PRELOŽILI DO PCO STROPKOV, AKÉ BOLI VAŠE PRVOTNÉ POCITY, KEĎ STE SA DOZVEDELI, ŽE BUDETE SLUŽIŤ NA MIESTE, KDE PREDTÝM SLUŽIL OTEC PETER CUPER?

Ako kňaz som tak ako mnohí iní zažil rôzne peripetie a ťažkosti počas svojej duchovnej služby. Veľkou oporou mi ale vždy bola moja manželka Zoja a moja rodina. Dôležité pre kňaza je, aby sa s národom Božím stotožnil. A myslím si, že na farnostiach v Nižnej a Vyšnej Jedľovej a v Belejovciach sa nám to podarilo. Boli sme jednými z nich. Aj preto bolo tak ťažké od nich odísť na inú farnosť, no okolnosti priniesli danú potrebu. Pokračovať v práci na farnosti po o. Petrovi Cuperovi - dedkovi mojej manželky - je veľmi zaväzujúce. Jeho činnosť je cítiť na každom kroku aj teraz po 13-tich rokoch od jeho smrti. Jeho „nezlobije a ľubov“ je majákom, ako treba na farnosti postupovať. Ja som si dal za úlohu pokračovať v každodennom bohoslužení, ktoré o. Peter v Stropkove zaviedol. Tomu je podriadený život celej našej rodiny, lebo všetci sme toho každodennou súčasťou - a to bez kompromisov. Inak sa to ani nedá dosiahnuť, a pre udržanie takého stavu treba ísť vlastným príkladom. Rovnako miestni veriaci mi svojou každodennou prítomnosťou na bohoslužení tiež nedávajú možnosť nejakých ústupkov.

6. S OTCOM SOROKOM A OTCOM SAVČÁKOM NAVŠTEVUJETE KAŽDO-ROČNE PO DOBU 25. ROKOV SRBSKÝ MONASTIER KOVLJ, KEĎŽE VY STE BOLI PRVÝMI ŽIAKMI NAŠEJ PRAVOSLÁVNEJ BOHOSLOVECKEJ FAKULTY, KTORÍ MALI MOŽNOSŤ ABSOLVOVAŤ TAKÝTO ZAHRANIČNÝ POBYT. STAL SA TENTO

MONASTIER VAŠIM DRUHÝM DOMOVOM? ČO VÁS TAM KAŽDO-ROČNE ŤAHÁ?

Ja mám Srbsko veľmi rád a rád sa do Srbska vraciam, a ak naňho spomínam, vždy sú to len tie najlepšie spomienky. Konečne po štvrtstoročí sme boli v Srbsku kompletná partia tak, ako sme tam boli pred 25 rokmi - ja, o. Savčák a o. Soroka. Veľmi nás potešilo, že vladyka Isichije si iba kvôli nám dal tú námahu a prišiel do Kovilja, aby sme spolu s ním slúžili svätú Liturgiu a aby nás pozdravil a daroval každému písanú ikonu s venovaním. Z monastiera Kovilj vyšlo už 6 biskupov, aj terajší vladyka Porfirij, ktorý je patriarchom srbskej Cirkvi. Ja osobne nemôžem kvôli svojej farnosti a rodine často cestovať, a hoci by som aj chcel a silno ma to tam ťahá, nie je to možné.

7. NEDÁVNO STE ABSOLVOVALI CESTU NA SVÄTÚ HORU ATHOS, AKÉ BOLO TO BOLO? ZAŽILI STE TAM NIEČO NEZVYČAJNÉ, NEVÍDANÉ? NIEČO ČO VÁS TAM DUCHOVNE NADCHLO?

Cestu na svätú horu Athos som mal možnosť absolvovať prvýkrát. Veľa som o Athose počul, veľa čítal, veľa sprostredkovane dokonca aj videl, ale až teraz mi Hospod' Boh a Presvätá Bohorodica dovolili svätú horu aj navštíviť. Nemal som od toho žiadne zvláštne očakávania, a tak bolo pre mňa všetko zvláštne, nezvyčajné a nevídané a veľmi sa ma to duchovnej dotklo. Ďakujem Bohu, že ma aj týmto spôsobom posilnil do ďalšieho duchovného boja.

Som nesmierne vďačný Bohu za svojich najbližších, za veriacich na farnosti a za dobrých ľudí, ktorí mi v mnohých veciach nezištne a oddane pomáhajú. Moja manželka Zoja ma nikdy nenechala samého, a aj naše deti, ktorých je 12, sa snažíme naučiť, že najdôležitejší zo všetkého je Hospod' Boh a náš chrám. Veľmi ma teší, keď nášho najstaršieho člena - 92 ročnú matušku Helenu Cuperovú - vidím každý deň v chráme a naopak, keď v chráme vidím aj moju vnučku Jelisavetu a najmladšieho maličkého syna Stefana. Nech nás Boh všetkých posilní vo viere a láske Božej.

СТИХОДНÝ JOAKIM - ΠΑΡΟΥΛΑΚΙΣ, Ζ ΙΤΗΑΚΥ

(2. / 15. 3. pamiatka jeho zosnutia

a 10. / 23. 5. nájdenie a vyzdvihnutie, jeho svätých ostatkov v roku 1992)

Ctihodný Joakim sa narodil roku 1786, ako Joannis Patrikios v dedine Kalyvia na ostrove Ithaka, zbožným rodičom. Od svojej mamičky sa naučil každodenným modlitbám a dôležitosť pravidelnej návštevy Božieho chrámu.

Stalo sa však, že jeho matka čoskoro zomrela a otec sa znova oženil. Macocha Joannisa ho nemala rada a často mu vyčítala, že pre modlitby a návštevy chrámu, zanedbáva domáce práce. Chlapec totiž pre útechu po smrti svojej matky a aj preto, že nie je milovaný macochou, odchádzal do neďalekého chrámu svätého Spiridona a veľa čítal duchovné knihy.

Macocha urobila zo života chlapca utrpenie, až nakoniec, otca presvedčila, aby svojho syna poslal z domu preč, pod zámenkou, aby sa mohol naučiť nejakému remeslu. Joannis sa začal živiť tým, že pomáhal námorníkom na lodiach. Nechal sa najat' na obchodnú loď, kde pracoval veľmi tvrdo, aby si zarobil na svoje živobytie, pritom však nikdy nezabudol na modlitbu a pôst. Cestoval po Stredozemnom mori, avšak pri plavbe na lodi, ho nezaujímalo nič iné ako chrámy Božie a sväté miesta v prístavoch, ktoré s loďou navštívil.

Raz jeho loď zakotvila blízko monastiera Vatopedi, kde sa Joannis okamžite rozhodol požiadať o prijatie do monastiera na poslušanije. Kapitán lode sa ho snažil od toho odradiť, on si však trval na svojom a na svätej hore Athos už zostal.

Potom, čo v monastieri preukázal dokonalú poslušnosť Bohu, pravé odriekanie od sveta, v pôste a modlitbe, bol postrihnutý na mnícha, s menom Joakim. Za nejaký čas prijal aj veľkú schimu a bola mu zverená hodnosť monastierskeho ekonóma – hospodárskeho správcu, ktorú potom vykonával po dobu dvadsiatich rokov.

Často sa ako mních – ekonóm stretával s prostými ľuďmi, ktorí vtedy trpeli pod tureckým jarmom a umierali duchovným smädcom. Vtedy nadobudol presvedčenie, že v takej dobe treba viac ako inokedy, spájať lásku k Pánovi s milosrdenstvom k blížnym.

Organizoval katechetické besedy, aby ľud, ktorý v tom čase prechádzal ťažkými skúškami, nejako utešil. Prebúdzať a udržoval v ľuďoch národného a kresťanského ducha. Ako námorník, potom aj na lodi, rozvážal zásoby jedla, ktoré zachránili mnoho rodín z Iónskych ostrovov. Keď jeho loď jednej noci kotvila pri pobreží Peloponézu, počul výstrely, krik žien a detí, potom uvidel, ako všetci utekajú pred tureckým oddielom. S modlitbou na perách, otec Joakim hneď pristál pri brehu a pod dažďom tureckých guliek, vzal utečencov na palubu lode a úbohých utečencov, zachránil pred istou záhubou.

Keď bol nakoniec nastolený mier a došlo k úplnej nezávislosti Grécka od Turecka, Joakim odišiel na Ithaku, kde chcel prebývať v tichu modlitby, zároveň si však tiež, ale uvedomil, že je potrebné aj naďalej pokračovať v pomoci ľuďom.

Po dobu piatich rokov, potom žil v pustom lese v surovom odriekaní, kedy sa venoval len modlitbe. Cez prebývanie v tichu neustávajúcej modlitby a v odrie-

kavom zápase mnícha, dosiahol ctihodný Joakim veľkú Božiu blahodat. Jeho zbožnosť askétu potom zažiarila pred ľuďmi, lebo už nemohla byť viac skrytá. Miestni ľudia za ním prichádzali a vzdávali Bohu vďaku, za jeho milosrdenstvo.

Ľudia, ktorým pomáhal, mu začali hovoriť Joakim Papoulakis. Jeho dobrota, láskavosť, vlúdnosť a privetivosť poskytovala útechu mnohým trpiacim, povzbudzovala zúfalých a tých, čo už boli bez nádeje. Mnohým, dával znova do ich sŕdc priania a túžbu, vydať sa na cestu cností. Všetko, čo mu ľudia pritom prinášali, on potom ďalej rozdával chudobným.

Obdarený Svätým Duchom darom prezieravosti, Joakim varoval ľudí pred nebezpečenstvom, ktoré im hrozilo, predchádzal a odvracal od zločinov, ktoré niektorí ľudia chceli urobiť, bezdetným párom predpovedal narodenie detí, pre poučenie a uzdravenie duší, predpovedal veci budúce. Predovšetkým však, už samotný spôsob života svätého, bol pre obyvateľov ostrova poučným a dobrým príkladom, ktorý mnohých donútil zastaviť sa na ceste ich života a svoj doterajší život úplne zmeniť.

Raz sa však stalo, že nejakí závistlivci, otca Joakima udali guvernérovi ostrova. Udali ho, akoby len strašil a prorokoval o budúcich nešťastiach. Otec Joakim bol teda predvolaný pred guvernéra, ktorý bol Angličan. Tento guvernér, keď videl presvedčivosť, istotu a pokoj svätého, považoval to za neúctu voči sebe a chcel ho udrieť. Lenže v tom istom okamihu, keď sa takto rozhodol urobiť, stolička, na ktorej sedel, sa s ním prevrátila, guvernér spadol na chrbát a stratil pritom vedomie. Keď sa potom prebudil,

požiadal Joakima o odpustenie a prepustil ho s tým, aby v pokoji pokračoval vo svojej službe.

Od tej doby, potom svätý Joakim neustále obchádzal ostrov Ithaka od jedného konca k druhému, aby všetkým ľuďom svedčil o Christovi. Strechu, pod ktorou by sa schoval pred nečasom počasia, vyhľadával len, keď prišla zima. Vždy sa prísne postil a prebýval v neustálej modlitbe, obzvlášť v tichu noci. Chudobným a potrebným rozdeľoval všetky milodary, ktoré dostal, prizýval na stavbu chrámov v tých dedinách, kde doposiaľ žiadne chrámy neboli.

Joakim, sa stal pre ostrov Ithaka anjelom ochrancom. Modlitbou zastavoval epidémie, zaháňal nájazdy kobyliiek, uzdravoval chorých a zmrzačených. Keď v jednej z dedín zúril mor, povedal miestnym, aby dali postaviť chrám, potom, čo sa tam potom spoločne pomodlili, pohroma pominula. Svätý, ktorý hlásal len mier a lásku k blížnemu, bol napriek tomu všetkému, vystavený mnohokrát krutému prenasledovaniu zo strany pro-

tivníkov Evanjelia, sám Joakim, však o žiadnom z nich, nikdy nepovedal zlého slova.

Svojím životom takto vydávajúc svedectvo o Christovi, prežil svätý Joakim medzi obyvateľmi ostrova po mnoho rokov až do marca roku 1868, keď po krátkej chorobe zosnul v pokoji.

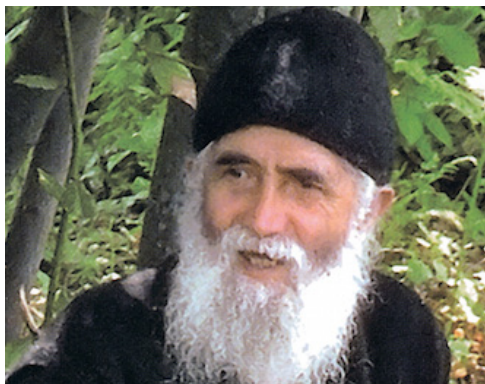
Na jeho pohrebe sa zišli takmer všetci obyvatelia ostrova. Každý túžil získať aspoň kúsok z oblečenia ctihodného. Nakoniec, museli byť jeho pozostatky pochované tajne, za chrámom svätej Barbory, postaveným v pravý čas, na pokyn otca Joakima, v dedine Stavros.

O mnoho rokov neskôr, v máji 1992, vďaka úsiliu igumena monastiera Vatopedi, boli sväté pozostatky ctihodného Joakima nájdené a vyzdvihnuté. V roku 1998, bola jeho úcta všeobecne vyhlásená Konštantínopolským patriarchátom.

Zuzana Sadilková

Zdroj a foto: zivotysvatych.blogspot.com, wikimedia.com, imkorinthou.org

AKO SA BUDE MOŽNÉ SPASIŤ V 21. STOROČÍ?

Ľudia 21. storočia budú môcť dosiahnuť spásu, ba dokonca získať svätosť za tri poslušania: za chránenie Pravoslávnej viery a jej odovzdávanie iným, najmä svojim deťom a vnukom, za každodenné pokánie a účasť na svätých tajinách Cirkvi.

Prepodobný Paisij Svätohorský

„Čo je Istina - Pravda?“ (Ján 18, 37-38). Otázka zadaná Iisusu Christu, je položená nám všetkým. Vesmír vie, že každá svetská pravda je dočasná, relatívna a v tom má pravdu. Ale pre veriaceho človeka, nie je podstatná svetská pravda, ale pravda zbožnosti, pravda spásy. Tí, ktorí prijmú slovo pravdy, budú spasení a tí, ktorí prijímajú len pluralizmus svetskej pravdy, zaslepení myslou a stojac pred Pravdou, ako Pilát sa pýtajú: „Čo je to pravda?“ Lebo boh tohto veku, oslepil ich mysle, aby na nich nesvietilo svetlo Evanjelia, aby ne-

mohli nasledovať Christa. Ó, vôľa Božia a vôľa ľudská, kedy sa zjednotíte? Iba vo vyvolených a predovšetkým v Božom Kráľovstve. Hospodi, nech je Tvoja vôľa a Tvoja pravda v nás!”

Archimandrit Ilj (Nozdrin)

Foto: holytransfiguration.info, monastery.ru, orthphoto.net

PÔST

Ten, kto nedodržiava štyri pôstne obdobia, rovnako nepostí v stredu a piatok, odlučuje sa od Cirkvi. Ctihodný Pachomij Veľký a Serafim Sarovský takýchto ľudí pomenúvajú judášmi, ľuďmi, ktorí zrádzajú Christa, nazývajú rímskymi vojakmi, ktorí Ho ukrižovali. Pretože v stredu bol Christos zradený a v piatok ukrižovaný, tieto dni každého skutočného kresťana privádzajú k smútku. Mnohí ľudia nedodržiajú pôsty, myslia si, že budú chorí (prídu o zdravie), pritom zabúdajú, že zdravie nedáva mäso, ale Boh. Mäsité jedlá v pôstnych obdobiach nám napomáhajú skôr k chorobám. Ba naopak, nemocní, ktorí začali postiť, sa začali uzdravovať. V prípadoch, že sa ľudia nezdržia a jedia mliečne a mäsité jedlá, démoni im neviditeľne túto stravu vymieňajú a predkladajú zdochnuté a zapáchajúce potkany a myši, ukryté pred telesným zrakom.

Človek je „bylinožravec,“ pretože ho takým stvoril Boh a ako stravu mu ponúkol rastliny, ovocie, zeleninu. Na to je prispôsobený aj jeho organizmus. Ak prijíma tekutinu z mäsa zvierat a mäso, skoro starne, no najdôležitejšie z toho je, že príčinou objavovania vášní je predovšetkým mäsitá strava, ktorej neskoršími následkami sú choroby. Slony, býky, kone sú bylinožravce a vôbec nekonzumujú mäso. To znamená, že v bylinách je všetko, čo potrebujú veľké organizmy, aby dosahovali ohromnú fyzickú silu.

Svätí otcovia vravia, že telo je ako „osol,“ na ktorom putujeme do nebeského Jeruzalema. Ak mu nedáš patričnú stravu, zvalí sa (odpadne), ale ak sa prežerie, zbesnie – zdivie. Preto treba kráčať po zlatej strednej ceste, lebo tá je kráľovskou.

Istá žena sa od malička počas pôstov prísne zdržiavala všetkého a v stredu a piatky vôbec nič nejedla, dokonca nepila ani vodu. Keď zostarla a manžel zomrel, rozhodla sa predať svoju kravu na trhu. Na spiatočnej ceste sa neskoro v noci zastavila v jednej dedine, kde chcela prenocovať. Domáci sa vyzvedali, odkiaľ ide, za koľko predala svoju kravu a skrsla v nich zlá myšlienka, aby starkú zabili a peniaze si nechali. Bola už polnoc, keď boli pripravení na to najhoršie. Zrazu ktosi zaklopal na okno. Domáci sa pýta: „Kto je tam?“ Vidí, že vonku stoja dvaja mladíci, ktorí sa dožadujú:

„Otvorte nám dvere a pustite našu matku!“

„Vaša matka tu nie je!“

„Puste ju,“ opakovali prísne. „Mama vyjdí von, nechceme, aby Ti urobili niečo zlé.“

Čhtiac - nechtiac, museli domáci babku nakoniec pustiť. Mladíci ju podopreli a odprevadili až priamo k jej domu. Keď sa lúčili, povedali jej: „Vedz, že Ťa v tom dome chceli zabiť a ukradnúť Ti Tvoje peniaze. Zostávaj s Bohom...“ Babka sa hodila na kolená a prosila: „Povedzte mi moji chlapci, ako sa voláte? Budem sa za Vás modliť.“ Vtedy prvý povedal: „Ja sa volám piatok“ a druhý dodal: „A ja sa volám streda.“

Tak Boh poslal dvoch anjelov, aby zachránili túto babku. Nijaká ľudská snaha (námaha) nie je Bohom zabudnutá, a ešte počas nášho života je za ňu človek odmenený.

KRÍŽ A ZNAMENIE KRÍŽA

Neustále treba nosiť kríž a nikdy ho počas nášho života nedávať dole. Kresťan bez kríža je ako vojak bez zbrane. Nepriateľ ho môže skôr premôcť. Preto sa treba pozorne žehnať a robiť na sebe znamenie kríža. Kríž je ochrana zeme, krása Cirkvi, anjelská sláva a porážka démonov. Preto každý kresťan má prejavovať úctu Christovmu krížu a skláňať sa pred ním. Nasledujúci príklad nám jasne hovorí o sile kríža a žehna sa.

Tri dievčatá išli po železničnej stanici a naraz sa ocitli na úzkom priechode medzi dvoma traťami, kde práve išli oproti sebe dva vlaky. Nič sa im však nestalo, i keď koľajnice boli jedna pri druhej veľmi blízko. Vlaky prešli a dievčatá uvideli troch démonov, ako sa medzi sebou hádajú. „*Prečo si jej nepomohol pod vlak?*“ – hovoria dvaja zlí jednému, taká príhodná chvíľa a duša by bola Tvoja. A on odpovedá: „*Nemohol som. Na krku mala krížik, takže by mi to nevyslo.*“

„*A Ty si svoju prečo nezahubil? Ved' tá Tvoja nemá na sebe kríž.*“

„*Máte pravdu, lenže keď vychádzala z domu, prežehnala sa a preto som jej nemohol nič urobiť.*“ Tretieho démona sa pýtajú: „*A Ty si čo stál ako solný stĺp? Ved' tá Tvoja neverí v Boha!*“

„*Máte pravdu*“ – odvetil on, „*no tá keď odchádzala z domu, matka ju sama pred cestou prežehnala a povedala: „Chod' s Bohom.“ A ja som bezmocný pred požením rodiča a nemôžem nikomu urobiť nič zlé, pretože je to Božie.*“

Kresťan sa nemá ničoho dotýkať – jedla, odevu, obľúbených predmetov bez toho, aby si ich prežehnal znamením kríža. Každý kresťan nesie svoj duchovný kríž. Hovorili sme už o tom, že tých, ktorých si Boh „vyvolil“ pre blažený život, je celý život sprevádzaný chorobami a utrpením. „*Cesta k Bohu je dennodenné nosenie kríža*“ – hovorí svätý Izák Sýrsky. Všetko, čo robíme kvôli Bohu je sprevádzané utrpením... Ctihodný Varsonufij Veľký hovorí: „*Nijaké dobré dielo sa nemôže vykonať bez utrpenia.*“ Abba Pimen Veľký hovorí: „*Ak urobíš nejaký dobrý skutok (čin) a po ňom neprídu pokušenia, to znamená, že nebol Bohom prijatý.*“

Zuzana Sadilková

Zdroj: LAVROV, S. Lebo s nami je Boh. **Foto:** internet

SEMIENKOVÉ CHIPSY

Ingrediencie:

7 dl múka špaldová hladká alebo pšeničná
 2 dl semienka – slnečnicové, sezamové, ľanové,
 tekvicové
 4 PL semienka chia, 2 dl ovsené vločky
 4 ČL morská soľ, 1, 5 dl olivový olej 4, 5 dl stu-
 dená voda

Postup: Zmiešame všetky semienka s múkou a so soľou. Ďalej pridáme ostatné tekuté suroviny - olej a vodu. Vznikne husté lepkavé cesto, ktoré sa dá formovať v ruke. Z cesta kladieme na papier na pečenie cca 4 polievkové lyžice kopcom, pre klasický veľký plech. Prikryjeme druhým papierom na pečenie a vyvalkáme na veľkosť plechu. Valčekom skôr ťaháme do strán ako valkáme. Snažíme sa cesto rozťahnuť na čo najtenšie, cca 0,5 mm. Tým dosiahneme extra chrumkavé chipsy. Preložíme na veľký plech a stiahneme vrchný papier. Pečieme pri teplote 200 °C cca 20 minút do zlatohneda. Sledujeme, pretože kraje zvyknú skôr chytiť farbu. Z daného množstva vyjde 5 veľkých plechov. Necháme vychladnúť a len v rukách nalámeme na kúsky aké sa nám páčia.

MRKVOVO-BROKOLICOVÉ KARÍ S KEŠU ORECHMI

Ingrediencie:

200 g ryža, 400 g mrkva, 400 g brokolica, 70 g orechy kešu, 70 g paradajkový pretlak, 400 ml kokosové mlieko, 500 ml voda, ½ ČL karí koreníe, ½ ČL garam masala koreníe, ¼ ČL soľ, štipka mletá kurkuma, 2 strúčiky cesnak, čerstvá petržlenová alebo koriandrová vňať

Postup: Ryžu dobre prepláchneme a v menšom hrnci ju zalejeme 500 ml vody, pridáme 1/2 ČL soli a varíme ju prikrytú na slabom plameni približne 13 minút. Kým sa ryža varí, v hrnci si zmiešame kokosové mlieko s paradajkovým pretlakom, koreninami, soľou a zmes privedieme k varu. Potom do hrnca pridáme umytú a na drobno nakrájanú brokolicu, na tenké pásiky nakrájanú mrkvu, prelisované strúčiky cesnaku a kešu orechy. Zeleninu varíme v omáčke za občasného miešania približne 15 minút. Potom približne 1/5 zmesi priamo v hrnci rozmixujeme ponorným tyčovým mixérom, aby sme omáčku zahustili. Zeleninovú zmes ešte dobre premiešame a necháme prevrieť. Hotové jedlo podávame s uvarenou ryžou a na záver ho odporúčame posypať čerstvým koriandrom alebo petržlenom.

Zuzana Sadilková

Zdroj a foto: varecha.pravda.sk/recepty

NIEČO O NAŠICH REDAKTOROCH

IVANA BILÁ, autorka rubriky PRAVOSLÁVNE ČESKO

O mne: Volám sa Ivana Bilá, pochádzam z malej dedinky Lipová v okrese Bardejov. Som učiteľka, mám 2 deti. So svojím manželom, otcom Milanom Bilým sme 13 rokov pôsobili na pravoslávnej farnosti Ľubica, momentálne už 7 rokov žijeme v Prahe a sme v Pravoslávnom chráme svätého Cyrila a Metoděje.

Prečo prispievam do Istiny? Rozhodla som sa prispievať do Istiny preto, aby som viac prepojila pravoslávnu Cirkev v Česku a na Slovensku. Až keď sme prišli bývať do Prahy, zistila som, že aj keď sme jedna Cirkev, tak sme žiaľ od seba vzdialení, nepoznáme sa medzi sebou, nestretávame sa navzájom, slovenskí veriaci nevedia ako to funguje na farnostiach v Česku a zasa naopak. Organizovala som aj výlet pravoslávnej mládeže na farnosti Vernár, Ľubica, Poprad, aby mladí videli a zažili bohoslužby na Slovensku. Bratstvo v Česku nefunguje, mládež sa nestretáva. Snažíme sa s otcom Milanom robiť kroky k tomu, aby sa to zlepšilo. A prispievanie do Istiny je jednou z možností, ako osloviť pravoslávnu mládež v Česku. Aj keď som často pracovne zaneprázdnená a nie vždy je čas na tvorbu rubriky, snažím sa prispieť aspoň článkom, či fotkami z aktivít spoza hranice.

Oblúbený svätá/svätý? Na našej prvej farnosti v Ľubici to bola prepodobná Evfrosinija Polocká, ktorej ikonu s mošcami tam dodnes môžete nájsť v chráme. Po ikonu sme spolu s otcom Milanom a kantorkou z farnosti Ľubica boli osobne v Bielorusku v monastieri v Polocku a dostali ju ako dar do Ľubického chrámu. Zaujala ma svojím životom, oddanosťou pre Cirkev. A momentálne to je svätý Spiridon Trimifuntský, ktorý je mi blízky preto, že jeho ikonu a časť odevu – obuv, máme v súčasnosti v katedrálnom chráme v Prahe. Ikonu nám daroval zbožný veriaci a osobne s otcom Milanom ju z Korfu aj dovezli. Táto jeho papuča mala byť pôvodne umiestnená v úplne inom chráme, plánované bolo, že sa odvezie do chrámu na Ukrajine. No o živote svätého Spiridona nám bolo povedané, že ide len tam, kam on chce. A tak aj bolo a nakoniec Chvála Bohu je v našom chráme. Pomáha svojimi modlitbami tým, ktorí o to prosia a potrebujú. Veľmi veľa veriacich sa k nemu utieka.

Oblúbený výrok zo Svätého Písma? Moje oblúbené výroky sú o láske, lebo verím, že láska je veľmi dôležitá v našich životoch a myslím si, že láska je pre tento svet veľmi potrebná, aby ho uzdravila. Najoblúbenejší je tento: *„A my sme poznali a uverili v lásku, ktorú má Boh k nám. Boh je láska a kto zostáva v láske, zostáva v Bohu a Boh zostáva v ňom“* (1 Jn 4,16).

Oblúbený výrok svätého? *„Človek naplnený láskou pomôže blížnemu tam, kde si iný, ktorý lásku nemá, nájde výhovorky, aby pomôcť nemusel.“* (Starec Paisij Dionisiatský, Atos)

ЇСТИНА

OBSAH

Akcie BPM.....	3
Cirkevné dejiny.....	4
Liturgické okienko.....	6
Pravoslávna duchovnosť.....	8
Duchovné zdravie.....	10
Ovečka.....	12
Pravoslávie vo svete.....	15
Báseň.....	19
Monastiere.....	20
Rozhovor.....	22
Novodobí svätí.....	26
Rady pre Vás.....	29
Pôst.....	30
Recepty.....	32
O nás.....	33

Obálka:

Svetový deň pravoslávnej mládeže v Krakove

Strana 2:

Blahoviščenije Bohoródicy

Strana 35:

Svetový deň pravoslávnej mládeže v Krakove

Obálka:

Pozvánka na letný tábor ICHTYS – BPM Košice

Dátum vydania: marec 2024

ISTINA

Mesačník Bratstva pravoslávnej mládeže na Slovensku – SYNDESMOS

Ročník XIX/2024. ISSN 1335-6739. Číslo indexu: EV 3633/09.

Vydavateľ: Bratstvo pravoslávnej mládeže na Slovensku – SYNDESMOS. IČO 17 075 947

Adresa redakcie: Bayerova 8, 080 01 Prešov

Telefón: +421 917 577 715

e-mail: clanky.istina@gmail.com

web: <https://bpmorthodox.sk/istina/>
Uzávierka prijímania príspevkov je vždy 10. deň v mesiaci. Cirkevne schválené.

Šéfredaktor: Alexander Hričko - dočasne poverený funkciou

Redakčná rada: Ivana Bilá, Peter Bobak, Jana Gubová, Daniel Havaj, Eva Kahancová, Nikola Kahancová, Jana Kapraľová, Ludvig Kináč, Eva Poperníková, Zuzana Sadilková, Veronika Skysľaková, Tatiana Vasiliou Mihaličová

Korektúra: Zuzana Sadilková

Grafická a technická úprava: Jaroslav Smoleň, jerej Miroslav Guba

Tlač: GRAFOTLAČ Prešov

Objednávky na odber:

Bratstvo pravoslávnej mládeže na Slovensku - SYNDESMOS

Redakcia časopisu ISTINA

Bayerova 8, 080 01 Prešov

Tel. č.: +421 917 577 715

E-mail: bpmslovensko@gmail.com

Cena za kus 0,60€. Ročný príspevok 7,20€ + poštovné na rok podľa počtu predplatných kusov (pre odberateľov zo Slovenska):

1 - 2 ks = 13 eur

3 - 10 ks = 16 eur

11 - 20 ks = 26 eur

21 - 40 ks = 36 eur

IBAN (Fio banka):

SK198330000002502282852

